

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА
ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Приета от Секционен съвет №6/15.06.2020г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол № 5 от 08.07.2020 г.

**„Български език”,
чуждестранни студенти, обучение на английски език**

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Часове				Часове по години и семестър			
						I год.		II год.	
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредит	I сем.	II сем.	I сем.	II сем.
Български език	IV	360	0	360	24	0/90	0/90	0/90	0/90

Наименование на дисциплината:

„Български език”, чуждестранни студенти, обучение на английски език

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Упражнения, индивидуална и екипна работа със студенти

Курс на обучение:

I и II курс

Продължителност на обучение:

Четири семестъра

Хорариум:

0 часа лекции, 360 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, ролеви модели на ситуации, интерактивни методи на работа

Форми на оценяване:

Писмен и усен изпит (в края на втората академична година). Допускане до усен изпит – след успешно положен писмен изпит.

Текущ контрол, студентски разработки и семестриални тестове през първи, втори и трети семестър.

Формиране на оценката:

Във формирането на крайната оценка участват резултатът от изпита и семестриалните оценки.

(a) семестриална оценка

(a1) текущ контрол, (a2) студентска разработка, (a3) семестриален тест

$a = 0,4. a1 + 0,3. a2 + 0,3. a3$

(a), (b), (c) – семестриални оценки

Компоненти на изпита (d) : писмен (d1) и устен (d2) / $d = 0,5. d1 + 0,5. d2$

Формиране на крайната оценка: $Q = 0,7. d + 0,1. a + 0,1. b + 0,1. c$

Аспекти при формиране на оценката:

Писмен и устен изпит, текущ контрол, студентски разработки и семестриални тестове

Семестриален изпит:

Да / Писмен и устен изпит (в края на втората академична година)

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели; преподаватели с ОНС „Доктор“ и магистри с педагогическа правоспособност.

Катедра:

Секция по български език

➤ АНОТАЦИЯ

Учебната програма по български език включва упражнения по общ и специализиран български език. Съобразена е с необходимите умения за ниво В1- В2 по Европейската езикова рамка и с необходимостта от владееене на специализирана медицинска лексика.

Лексикалните, граматическите, текстовите и практическите упражнения имат комуникативна насоченост. Езиковите задачи се осъществяват посредством работа с диалози, наративни и специализирани текстове от различни медицински специалности, адаптирани към целите на обучението.

При обучението на студентите се прилагат методи на формиране, затвърждаване и надграждане на езиковата комуникативна компетентност и иновативни методи на работа. Използват се форми на текущ контрол, студентски разработки, съобразени с нивото на усвояване на езика. Курсът по *Български език* завършва с полагане на изпит, който се състои от два компонента – писмен и устен.

➤ **ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА**

Придобиване на знания и умения чрез:

- развиване на езикови умения и компетенции;
- усвояване на комуникативни стратегии;
- умения за работа в екип;
- прилагане на придобитите комуникативни умения в професионална среда.

➤ **ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ**

- да разбират устни и писмени текстове на български език;
- да четат текстове на български език;
- да изградят умения за ясно и просто изразяване по познати теми;
- да представят информацията от текстова ситуация в медицината и да водят разговор по изучена тема с медицинска тематика;
- да усвояват структури, свързани с комуникацията с медицински специалисти и пациенти, снемане на анамнеза и поставяне на диагноза.

➤ **УПРАЖНЕНИЯ–ТЕЗИСИ**

Първи семестър

УПРАЖНЕНИЕ №1 – 3 часа. Българската азбука. Кирилицата – характеристика и особености. Звукове и букви

УПРАЖНЕНИЕ №2 – 3 часа. Печатни и ръкописни букви. Гласни звукове. Съгласни звукове. Дифтонги. Произношение

УПРАЖНЕНИЕ №3 – 3 часа. Глаголът *съм* – спрежение. Лични местоимения – именителен падеж. Запознаване и представяне. Глаголът *казвам се*

УПРАЖНЕНИЕ №4 – 3 часа. Конструирание на положителни, отрицателни и въпросителни изречения. Изграждане на диалози за запознаване и представяне

УПРАЖНЕНИЕ №5 – 3 часа. Поздрави и учтиви изрази. Обръщения и общоприети съкращения. Въпросителни изречения с частицата *ли*

УПРАЖНЕНИЕ №6 – 3 часа. Въпросите *Как си?* и *Как сте?* Създаване на кратък наративен текст за представяне

УПРАЖНЕНИЕ №7 – 3 часа. Държави, националности, професии. Изречения с въпросителните думи: *кой, какъв, къде, откъде, защо*

УПРАЖНЕНИЕ №8 – 3 часа. Съществителни имена за националности и професии. Спрежение на глаголите *имам* и *следвам*

УПРАЖНЕНИЕ №9 – 3 часа. Показателни местоимения. Спрежение на глаголите *уча, чета, пиша и говоря*

УПРАЖНЕНИЕ №10 – 3 часа. Изграждане на текстове, свързани с ежедневието на студентите

УПРАЖНЕНИЕ 11 – 3 часа. Съществително име - род и число. Спрежение на глаголите *имам и нямам*. Употреба на глаголите *имам и нямам* във въпросителни и отрицателни изречения

УПРАЖНЕНИЕ 12 – 3 часа. Употреба на съществителните имена в единствено и множествено число в диалози

УПРАЖНЕНИЕ №13 – 3 часа. Числителни бройни имена от 1 до 100. Бройна форма на съществителните имена от мъжки род

УПРАЖНЕНИЕ №14 – 3 часа. Сегашно време на глагола (трето спрежение). Употреба на числителните бройни имена в текстове

УПРАЖНЕНИЕ №15 – 3 часа. Бройна форма на съществителните имена. Глаголите *мога, трябва и искам*

УПРАЖНЕНИЕ №16 – 3 часа. Конструирание на изречения. Пазаруване – хранителни продукти. Плодове и зеленчуци

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 3 часа. Членуване на съществителните имена. Пространствени предлози. Моят дом

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 3 часа. Изграждане на диалози, свързани с употребата на пространствени предлози и членувани форми на съществителните имена

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 3 часа. Лични местоимения – именителен, винителен и дателен падеж

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 3 часа. Аз и другите – употреба на пълни и кратки падежни форми в диалози

УПРАЖНЕНИЕ №21 – 3 часа. Сегашно време на глагола (първо и второ спрежение). Свободно време и интереси

УПРАЖНЕНИЕ №22 – 3 часа. Създаване на текстове, свързани с ежедневието на студентите

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 3 часа. Глаголи и предлози за движение

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 3 часа. Употреба на глаголи и предлози за движение в диалози

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 3 часа. Сегашно време на глагола – обобщение. Подготовка за семестриален тест

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 3 часа. Подготовка за семестриален тест

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 3 часа. Подготовка и презентирание на индивидуална студентска разработка

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 3 часа. Подготовка и презентирание на индивидуална студентска разработка

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 3 часа. Семестриален тест №1

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 3 часа. Анализ на грешките от семестриалния тест.

Втори семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 3 часа. Притежателни местоимения – кратки форми. Наречия. Семейство

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 3 часа. Изграждане на наративен текст, свързан със семейството

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 3 часа. Прилагателни имена – съгласуване, членуване, степенуване. Външност и характер

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 3 часа. Цветове. Синоними и антоними. Изграждане на текст описание

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 3 часа. Числителни редни – род, число, членуване

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 3 часа. Време – Колко е часът? Употреба на предлозите за време

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 3 часа. Дните на седмицата, месеците, сезоните

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 3 часа. Употреба на числителните редни. Празници и пожелания. Български традиции

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 3 часа. Бъдеще време на глагола. Бъдеще време на глагола *съм*

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 3 часа. Планове за бъдещето. Употреба на бъдеще време – изграждане на диалози

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 3 часа. Бъдеще време на глагола. Положителна, отрицателна и въпросителна форма

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 3 часа. Ваканция и пътуване. Изграждане на наративен текст

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 3 часа. Вид на глагола. Несвършен и свършен вид

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 3 часа. Употреба на наречия. На гости – изграждане на диалог

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 3 часа. Образуване и употреба на глаголи от свършен вид

УПРАЖНЕНИЕ № 16 – 3 часа. Употреба на *Да-конструкции* с глаголи от свършен и от несвършен вид

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 3 часа. Повелително наклонение. Образуване на повелителни форми от глаголи от свършен и от несвършен вид

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 3 часа. Преглед на пациент – изграждане на диалог

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 3 часа. Здравни проблеми. Части на човешкото тяло

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 3 часа. Изграждане на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 21 – 3 часа. Минало свършено време на глагола. Образуване на положителна и отрицателна форма

УПРАЖНЕНИЕ № 22 – 3 часа. Четене с разбиране на текст с медицинска тематика – *Спешен случай*

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 3 часа. Съвместна употреба на глаголните времена. Животът на медиците – *На практика в спешния кабинет*

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 3 часа. Изграждане на диалози и наративни текстове.

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 3 часа. Време на глагола – обобщение. Употреба на съществителни, прилагателни и числителни имена – обобщение

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 3 часа. Подготовка за семестриален тест

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 3 часа. Подготовка и презентирание на индивидуална студентска разработка

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 3 часа. Подготовка и презентирание на индивидуална студентска разработка

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 3 часа. Семестриален тест №2

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 3 часа. Анализ на грешките от семестриалния тест.

Трети семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 3 часа. Съществително име – граматични категории

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 3 часа. Прилагателно име – граматични категории. Образуване на прилагателни имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 3 часа. Съгласуване. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 3 часа. Глагол – граматични категории. Лични глаголни форми.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 3 часа. Глагол – вид и време

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 3 часа. Минало свършено време.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 3 часа. Нелични глаголни форми – минало деятелно причастие.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 3 часа. Минало неопределено време

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 3 часа. Нелични глаголни форми – минало страдателно причастие

УПРАЖНЕНИЕ № 16 – 3 часа. Страдателен залог. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 3 часа. Лекар – пациент (общуване)

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 3 часа. Безлични винителни конструкции. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 3 часа. Лекар – пациент (общуване)

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 3 часа. Безлични дателни конструкции. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 21 – 3 часа. Медицински специалности. Структури за изразяване на строеж, състав, разположение.

УПРАЖНЕНИЕ № 22 – 3 часа. Разработка на текст на медицинска тематика

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 3 часа. Повелително наклонение

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 3 часа. Употреба в диалогични медицински текстове

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 3 часа. Лекар – пациент (инструкции)

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 3 часа. Подготовка за тест

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 3 часа. Семестриален тест

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 3 часа. Анализ на допуснатите грешки в теста

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 3 часа. Части на човешкото тяло

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 3 часа. Фонетични промени. Разработка на текст за медицинска комуникация

Четвърти семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 3 часа. Телесни кухини и вътрешни органи

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 3 часа. Структури за изразяване на определение и класификация. Фонетични промени

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 3 часа. Структури за изразяване на строеж, състав, разположение

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 3 часа. Словообразуване

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 3 часа. Посещение при лекаря. Заболявания

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 3 часа. Структури за изразяване на причинно-следствени връзки

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 3 часа. Въпроси на лекаря към пациента. Оплаквания на болния

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 3 часа. Безлични конструкции с винителни и дателни форми

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 3 часа. Възпалителни заболявания. Симптоми

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 3 часа. Лечение. Словообразуване

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 3 часа. Описание на клинична картина

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 3 часа. Предписания и инструкции на лекаря. Причастия

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 3 часа. Опорно-двигателна система. Травми

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 3 часа. Структури за едновременност и за описание на лечение. Сложни думи

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 3 часа. Остри и хронични заболявания

УПРАЖНЕНИЕ № 16 – 3 часа. Причини и предразполагащи фактори. Словосъчетания с предлози за изразяване на отношения

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 3 часа. Остри и хронични заболявания. Симптоми и лечение

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 3 часа. Структури за даване на указания. Словообразуване

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 3 часа. Остри и хронични заболявания

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 3 часа. Наречия. Словообразуване

УПРАЖНЕНИЕ № 21 – 3 часа. Снемане на анамнеза

УПРАЖНЕНИЕ № 22 – 3 часа. Анамнеза – компоненти

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 3 часа. Характеристика на симптоми

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 3 часа. Синоними и антоними

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 3 часа. Болка – характер, локализация, връзка с други симптоми

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 3 часа. Болка – създаване на наративни текстове

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 3 часа. Заболяване – самостоятелно презентиране

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 3 часа. Заболяване – самостоятелно презентиране

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 3 часа. Разработване на текстове за писмена и устна медицинска комуникация

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 3 часа. Разработване на текстове за писмена и устна медицинска комуникация.

➤ ЛИТЕРАТУРА

Дечев, Иван, Андония Куцарова, Антоанета Краевска, Мая Андонова. Български език за чужденци. Специализиран учебник за медици, Пловдив, 2017

Димитрова, М. и колектив. Учебник – Специализиран български език за чуждестранни студенти, Пловдив, 2019

Димитрова, М. и колектив. Български език за чужденци. Учебник – първа и втора част, Пловдив, 2018

Димитрова, М. и колектив. Български език за чужденци. Учебник – трета част, Пловдив, 2019

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози и фармацевти, Пловдив, 2014

Павлова, Антоанета. Справочник за българския глаголен вид, Пловдив, 2019

Паскалева, Д. Български език като чужд за напреднали, Пловдив 2017

Петрова, Стефка. Учете български език – първо ниво, София, 2004

Електронни ресурси, свързани с преподаването на български език на чужденци

➤ КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ

1. Части на човешкото тяло.
2. Телесни кухини. Вътрешни органи.
3. Медицински специалности, кабинети и специалисти. Избор на специалност.
4. Посещение при лекаря. Въпроси на лекаря към пациента. Оплаквания на болния.
5. Заболявания на дихателната система. Симптоми.
6. Заболявания на опорно-двигателната система. Наименования. Описание на травми. Въпроси на лекаря и отговори на пациента.
7. Заболявания на опорно-двигателната система. Лечение. Предписания и инструкции на лекаря.
8. Части на пикочо-половата система. На упражнение по урология или по гинекология.
9. Бъбречнокаменна болест. Причини, предразполагащи фактори, симптоми, лечение.
10. Сърдечносъдови заболявания. Кръвно налягане . Хипертония.
11. Описание на заболяване по избор. Причини, симптоми, лечение, профилактика.
12. Здравословен начин на живот. Вредни навици. Режим на хранене. Профилактика на заболяванията.

13. При личния лекар. Анамнеза. Компоненти на анамнезата. Въпроси на лекаря при снемане на анамнеза и отговори на пациента.
14. Болка. Anamnesis morbi. Характеристика на симптоми.
15. Фонетични промени.
16. Образуване на прилагателни имена от съществителни имена.
17. Съгласуване на прилагателни имена със съществителни имена.
18. Безлични конструкции с винителни форми на личните местоимения.
19. Безлични конструкции с дателни форми на личните местоимения.
20. Образуване на глаголи от прилагателни имена.
21. Образуване на отглаголни съществителни имена.
22. Образуване на причастия.
23. Образуване на сложни думи.
24. Структури за изразяване на състав, строеж и разположение.
25. Структури за определение, за класификация и за причинно-следствени връзки.
26. Структури за описание на клинична картина.
27. Структури за изразяване на едновременност и за описание на лечение.
28. Структури за изразяване на указания.
29. Употреба на неизменяеми части на речта – предлози и наречия – в езика на медицината.
30. Синоними и антоними в езика на медицината.